

บทที่ 3

มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในระดับสากลและ กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศเกี่ยวกับ การกำหนดความรับผิดชอบและบทลงโทษของการรับจ้างเปิดบัญชี

เงินสกปรกที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมมักจะถูกนำไปเปลี่ยนสภาพหรือทำการฟอกเพื่อทำให้เป็นเงินสะอาดแล้วนำกลับไปใช้เป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่อไป เป็นวงจรไม่รู้จบสิ้น การฟอกเงินได้สร้างปัญหาให้กับสังคมและระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก วิธีที่สะดวกที่สุดในการฟอกเงิน คือกระทำโดยผ่านสถาบันการเงินต่าง ๆ ดังนั้นการที่จะสามารถป้องกันการฟอกเงินวิธีนี้ได้คือการตรวจสอบและควบคุมการทำธุรกรรมการเงิน โดยกำหนดให้สถาบันการเงินรายงานเกี่ยวกับการทำธุรกรรม ในหลายประเทศจึงได้มีมาตรการในการควบคุมการฟอกเงินโดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินรู้จักตัวตนของลูกค้าและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เพื่อลดปัญหาการฟอกเงิน ด้วยเหตุนี้เหล่าอาชญากรจึงได้หลีกเลี่ยงการรายงานตนดังกล่าวกับสถาบันการเงิน โดยใช้บัญชีของผู้อื่นในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดความรับผิดชอบและบทลงโทษกับเจ้าของบัญชีที่แท้จริงและเนื่องจากการรับโทษตามกฎหมายฟอกเงินเป็นโทษทางอาญา เจ้าหน้าที่ต้องพิสูจน์การกระทำ ของผู้รับจ้างเปิดบัญชีจนสิ้นสงสัยว่ามีเจตนาที่จะให้บัญชีดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน ซึ่งเป็น การยากในการพิสูจน์ทำให้การรับจ้างเปิดบัญชีเพื่อใช้ในการกระทำความผิดยังมีอยู่และเป็นเครื่องมือของอาชญากรในการกระทำความผิดและฟอกเงินต่อไป

ในบทนี้จะศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายของต่างประเทศ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกฎหมายฟอกเงิน องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมถึงกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบและโทษเกี่ยวกับการรับจ้างเปิดบัญชี

3.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

3.1.1 ความเป็นมา

องค์การสหประชาชาติ (United Nations/UN) ได้มีการประชุมหาข้อยุติร่วมกันในการกำหนดมาตรการเพื่อปกป้องระบบการเงินของสมาชิกจากการนำไปใช้เป็นกลไกในการฟอกเงิน โดยจัดทำเป็นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2531 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและมีการวางหลักการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังนี้

1. กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา
2. กำหนดให้ภาคีสมาชิกดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งรวมถึงการริบทรัพย์สินตามคำร้องขอของภาคีสมาชิกอื่นด้วย
3. กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้
4. กำหนดให้ภาคีสมาชิกต้องให้ความร่วมมือทางอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการสืบสวน สอบสวน ฟ้องคดีหรือการดำเนินการทางอาญาอื่น ๆ¹

ในขณะเดียวกันผู้แทนจากธนาคารกลางและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องของกลุ่มประเทศ G 10 (The Group of Ten) ได้มีการประชุม The Basle Committee on Banking Regulation and Supervisory Practices เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1988 ที่เมือง Basle ประเทศ Switzerland ซึ่งที่ประชุมได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้หาทางทำให้สถาบันการเงินมีเสถียรภาพที่มั่นคงและป้องกันการแทรกแซงจากองค์กรอาชญากรรมในการใช้สถาบันการเงินเป็นประโยชน์ จึงได้มีการเสนอกฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางป้องกันการฟอกเงินขึ้น โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าธนาคารจะใช้วิธีในการรู้จักลูกค้าและเฝ้าติดตามธุรกรรม ตลอดจนแยกแยะลูกค้าโดยให้ลูกค้าแสดงตนตามความเป็นจริงในการเปิดบัญชีหรือการใช้บริการของธนาคารเพื่อให้บริการในการทำธุรกรรมของลูกค้าที่ไม่ยอมแสดงตน หรือขอให้บริการในการทำธุรกรรมที่มีเหตุผลเป็นที่เชื่อได้ว่ามีส่วนช่วยเหลือในการฟอกเงิน และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย²

¹ สีหนาท ประยูรรัตน์. (2556). *คู่มือการปฏิบัติงานการพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หน้า 3-5.

² กรมสรรพากร. *อั่งแล้วเชิงอรรถที่ 1*. หน้า 24-27.

ต่อมาได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างประเทศที่ประกอบกิจการด้านอุตสาหกรรม (The Economic Summit of Industrialized Countries) เมื่อเดือนกรกฎาคม 1989 ที่ Paris มีข้อสรุปให้จัดตั้ง Financial Action Task Force (FATF) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการหามาตรการต่อต้านการฟอกเงิน ต่อมา FATF ได้จัดให้มีข้อเสนอ 40 ข้อ มุ่งเน้นเรื่อง กฎหมายอาญา กฎหมายธนาคาร และความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีหลักการ สอดคล้องกับอนุสัญญาแก๊งค์ว่า โดยข้อเสนอ 40 นี้ มีหลักการสำคัญคือ³

1. ให้การฟอกเงินเป็นความผิดและมีโทษตามกฎหมาย
2. ให้มีมาตรการในการยึดและอายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน
3. วางมาตรการเกี่ยวกับเรื่องการเปิดเผยความลับของธนาคารและข้อกำหนดเรื่องการ รายงาน โดยให้ประเทศภาคีสมาชิกทุกประเทศกำหนดให้ลูกค้าต้องแสดงตนในการฟอกเงิน ไม่อนุญาตให้ใช้บัญชีที่ปกปิดชื่อจริงของลูกค้า เก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติในการทำธุรกิจและ วางมาตรการในการสืบค้นหาธุรกิจที่ต้องสงสัย

3.1.2 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force-FATF)

Financial Action Task Force (FATF) หมายถึง คณะทำงานเฉพาะกิจ ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรฐาน พัฒนาและส่งเสริมนโยบายเพื่อการป้องกันปราบปราม การฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย คณะทำงานด้านการเงินเพื่อการฟอกเงิน (FATF) ก่อตั้งขึ้นโดยการประชุมสุดยอด G-7 ที่จัดขึ้นในกรุงปารีสในปี 1989 (พ.ศ. 2532) โดยตระหนักถึงภัยคุกคามที่เกิดขึ้นกับระบบธนาคารและสถาบันการเงิน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลและประธานคณะกรรมการยุโรปได้เรียกประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจจากรัฐสมาชิก G-7 คณะกรรมการยุโรปและประเทศอื่น ๆ รวมแปดประเทศ⁴

FATF เป็นการร่วมมือระหว่างประเทศที่จะกำหนดนโยบายและดำเนินนโยบาย เพื่อที่จะให้ชาติสมาชิกมีการกำหนดกฎหมายข้อบังคับให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว โดยอาณัติของ FATF คือการจัดตั้งมาตรฐานด้านต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการกำกับดูแลและมาตรการด้านปฏิบัติการอย่างบังเกิดผลในการต่อต้านการฟอกเงิน (ML) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (TF) และการแพร่ขยายอาวุธตลอดจน ภัยอื่น ๆ ที่จะกระทบต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ FATF ยังร่วมมือกับหน่วยงาน

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 57.

⁴ The Financial Action Task Force (FATF). (2019). *Who we are*. (Online). Available: <https://www.fatf-gafi.org/about/membersandobservers/>. [2019, May 23]

ระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุจุดอ่อนด้านต่าง ๆ ในระดับชาติโดยมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองมิให้มีการนำระบบการเงินระหว่างประเทศไปใช้กระทำความผิด⁵

FATF ไม่ใช่องค์กรระหว่างประเทศที่มีการใช้อำนาจทางกฎหมาย ดังนั้นบทบาท (Role Play) ของ FATF จะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อชาติสมาชิกมีการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายของตนเองให้สอดคล้องกับนโยบายของ FATF หากชาติสมาชิกใดไม่สามารถจะดำรงตนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ FATF มีนโยบายผลกระทบก็จะเกิดกับชาตินั้น ๆ ในลักษณะที่จะถูก sanction⁶ โดยจะไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศได้ส่งผลให้ไม่สามารถทำการค้าขายระหว่างประเทศได้โดยปริยายจากประเทศต่าง ๆ ที่สามารถบรรลุและมีมาตรฐานตามนโยบายของ FATF ได้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศนั้นตกต่ำลง

ประเทศต่าง ๆ ได้ตื่นตัวและให้ความร่วมมือในการนำมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการฟอกเงินไปกำหนดไว้ในกฎหมายภายในประเทศของตน ซึ่งทาง UN ได้จัดทำรูปแบบโครงสร้างของกฎหมายฟอกเงินที่เป็นต้นแบบ (Model Law on Money Laundering) ขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 1993 โดยให้แนวทางว่ากฎหมายฟอกเงินที่จะตราขึ้นใช้บังคับนั้นควรจะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การป้องกัน ได้วางหลักโดยการจำกัดวงเงินที่จะสามารถชำระด้วยเงินสดและกำหนดหน้าที่สถาบันการเงินที่จะต้องให้ลูกค้าแสดงตน หน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ และในการให้ความสนใจเป็นพิเศษหรือใช้ความระมัดระวังของผู้เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม

มาตรการการป้องกันตามคำแนะนำของ FATF

1. กฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงิน แต่ละประเทศควรดำเนินการให้มั่นใจว่ากฎหมายว่าด้วยการรักษาความลับของสถาบันการเงินต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำของ FATF⁷

2. การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ห้ามสถาบันการเงินเปิดบัญชีที่ใช้นามแฝง หรือบัญชีที่เห็นได้ชัดว่าใช้ชื่อปลอมกำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) เมื่อ

(1) มีการจัดตั้งความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

⁵ *ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน*. (2555). กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หน้า 7.

⁶ เสถียร ตันธนะสฤษฎี. (2556). *FATF*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/484103>. [2562, 20 มิถุนายน]

⁷ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 5. หน้า 12.

(2) มีการทำธุรกรรมเป็นบางครั้งบางคราว ในจำนวนที่เกินกว่าเพดานที่กำหนดไว้ (15,000 เหรียญสหรัฐ/ยูโร) หรือทำธุรกรรมที่เป็นการโอนเงินตามที่กล่าวไว้ในคำอธิบายเพิ่มเติม สำหรับข้อแนะนำที่ 16

(3) มีข้อสงสัยว่าเป็น ML หรือ TF

(4) สถาบันการเงินมีข้อสงสัยว่าข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าที่ได้รับมาก่อนหน้านั้น มีความถูกต้อง เพียงพอหรือไม่ หลักการที่กำหนดให้สถาบันการเงินทำ CDD ควรกำหนดไว้ในกฎหมายแต่ละประเทศอาจพิจารณาว่าควรบังคับใช้หลักเกณฑ์อย่างไร ไม่ว่าจะออกกฎหมายหรือใช้วิธีการที่สามารถบังคับได้

มาตรการในการทำ CDD มีดังนี้

(1) ระบุตัวตนลูกค้า และตรวจสอบยืนยันหลักฐานการแสดงตนของลูกค้าโดยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือข่าวสารจากแหล่งอิสระที่เชื่อถือได้

(2) ระบุตัวตนเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อตรวจสอบยืนยันตัวตนของเจ้าของผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ชั้นที่สถาบันการเงินมั่นใจว่าเจ้าของผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงคือใคร สำหรับนิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น การระบุตัวตนดังกล่าวนี้ ควรรวมถึงการที่สถาบันการเงินมีความเข้าใจโครงสร้างการเป็นเจ้าของ และอำนาจควบคุมของลูกค้าควรกำหนดให้สถาบันการเงินตรวจสอบยืนยันตัวตนของลูกค้าและเจ้าของผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงก่อนหรือระหว่างการริเริ่มความสัมพันธ์ทางธุรกิจต่อกัน หรือในระหว่างการทำธุรกรรมให้แก่ลูกค้าจร

ในกรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด (ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม) ก็ควรกำหนดให้สถาบันการเงินดังกล่าวงดเว้นการเปิดบัญชี ไม่เริ่มความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือไม่ทำธุรกรรมให้หรือควรกำหนดให้ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ และให้พิจารณาจัดทำรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับลูกค้ารายดังกล่าว

ข้อกำหนดทั้งหมดนี้ควรใช้กับลูกค้าใหม่ทุกราย แต่สถาบันการเงินควรใช้ข้อแนะนำนี้ กับลูกค้าที่มีอยู่ปัจจุบัน โดยอาศัยระดับความสำคัญและระดับความเสี่ยงเป็นหลัก และควรทำการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีอยู่เดิมนั้นในจังหวะและเวลาที่เหมาะสม⁸

ด้านที่ 2 การตรวจสอบและจับกุม ได้วางหลักเกี่ยวกับเรื่องรายงานเมื่อมีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการฟอกเงิน และกระบวนการทางกฎหมายที่ตามมา

⁸ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 5. หน้า 12.

ด้านที่ 3 มาตรการพิเศษในการสืบสวน เช่น การดักฟังโทรศัพท์ การเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของสถาบันการเงิน เป็นต้น และข้อห้ามในการอ้างเรื่องการรักษาความลับของลูกค้า

ด้านที่ 4 บทลงโทษ ทั้งทางอาญา และทางวินัย แต่ละประเทศต้องมีมาตรการลงโทษที่ได้ผลพอเหมาะและเป็นการยับยั้งไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางการบริหารที่พร้อมจะนำมาใช้ดำเนินการกับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่กล่าวถึงในข้อแนะนำที่ 6 และข้อ 8 ถึง 23 ซึ่งบ่งชี้ว่าไม่ปฏิบัติตามมาตรการ AML/CFT...⁹

ประเทศไทยเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เรียกว่า APG (Asia/Pacific Group on Money Laundering) ซึ่งเป็นหนึ่งในแปดเครือข่ายภูมิภาค (FSRBs; FATF Style Regional Bodies) ของ FATF ซึ่งหมายถึงพันธกรณีที่ต้องทำตามข้อแนะนำของ FATF กล่าวคือ FATF แต่อยู่ในภูมิภาค Asia Pacific

วัตถุประสงค์ของกลุ่ม APG แตกต่างกับ FATF กล่าวคือ FATF จะออกข้อกำหนดประเมิน ลงโทษ ในลักษณะการใช้พระเดช ส่วน APG จะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ จัดสัมมนา จัดฝึกอบรม ตลอดจนมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา ในลักษณะการใช้พระคุณ เนื่องจากบางประเทศมีข้อจำกัดในด้านความรู้ ด้านทรัพยากร ดังนั้นต้องมีการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระบบการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดย APG จะมีผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือ

การจัดลำดับกลุ่มประเทศความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของ FATF¹⁰

FATF ได้จัดชั้นการพิจารณาการเลื่อนลำดับเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงในการสนับสนุนการฟอกเงินเพื่อการก่อการร้าย เป็น 3 ลำดับ ประกอบด้วย

1) กลุ่ม Super Black List เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูงสุด โดยเข้าสู่กระบวนการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ (Sanction Major) ห้ามไม่ให้มีการทำธุรกรรมโดยทั้งสิ้น

2) กลุ่ม Dark Grey List เป็นแบล็กลิสต์ประเภทที่ได้รับการเตือนแล้ว แต่ขาดความคืบหน้าในการปรับปรุงตามมาตรการ ของ FATF ประเทศที่อยู่ในกลุ่มนี้อาจถูกมาตรการอ่อนสุด เช่น การกล่าวเตือนให้มีการปรับปรุงกฎหมายและออกมาตรการที่จำเป็นจนไปถึงระดับที่ต้องมีกระบวนการตรวจสอบการทำธุรกรรมต่างประเทศ (Enhanced Due Diligence:EDD) รวมถึง Hold เงินในบัญชีของธนาคารของประเทศผู้รับเงินหรือถูกโอนเงินกลับ

⁹ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 5. หน้า 22.

¹⁰ ธนิต โสรัตน์. (2555). รายงานการศึกษา เรื่อง ปัญหาและผลกระทบของประเทศไทยจากกรณี FATF ขึ้นบัญชีดำ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tanitsorat.com/view.php?id=570>. [2562, 20 มิถุนายน]

3) กลุ่ม Grey List เป็นแบล็กลิสต์ประเภทที่มีการถูกเตือนเบื้องต้น หรือต้องถูกเฝ้าระวัง เป็นลักษณะกลุ่มประเทศที่มีความคืบหน้าและมีความพยายามที่เป็นรูปธรรมในเรื่องมาตรการ การป้องกันตามมาตรฐานของ FATF

โดยเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 FATF ได้ประกาศเพิ่มรายชื่อประเทศไทย เข้าเป็น 1 ใน 5 “ประเทศในฐานะเป็นประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการสกัด การฟอกเงิน” ในการป้องกันกระบวนการการก่อการร้ายข้ามชาติในระดับที่เป็น Grey List และ ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2556 FATF ได้แจ้งถอดชื่อประเทศไทยออกจากประกาศสาธารณะของ FATF ที่เตือนให้ประเทศสมาชิกพิจารณาเพิ่มระดับความระมัดระวังในการเข้าทำธุรกรรมทางการเงินกับประเทศไทยแล้ว โดยระบุว่าประเทศไทยมีพัฒนาการที่ดีในการแก้ไขข้อบกพร่อง เชิงยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน แก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ การถอดชื่อประเทศไทยออกจากประกาศสาธารณะดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของ FATF

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายครั้งแรกในปี พ.ศ. 2555 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2559 จากรายงานผลการประเมินความเสี่ยงพิจารณาจากจุดเปราะบางของผู้มีหน้าที่รายงานอันดับแรกคือ ช่องทางธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากมีผลิตภัณฑ์และช่องทางการให้บริการ ที่หลากหลาย ซับซ้อน และมีสาขาอยู่จำนวนมาก ทำให้อาชญากรใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน¹¹

ข้อบกพร่องจากการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและ ปราบปราม การฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศ ไทย ปี พ.ศ. 2560

ข้อบกพร่องสำคัญด้านกรอบกฎหมาย

กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น

(1) ข้อกำหนดที่ต้องส่งข้อมูลไปพร้อมกับการโอนเงินในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

(2) กฎหมายต่างๆ ที่กำหนดโทษทางอาญาให้รับทรัพย์สิน ขาดบทบัญญัติ ที่เกี่ยวกับการ รับทรัพย์แทน (ยกเว้นเพียงเรื่องความผิดฐานทุจริต)

(3) ความผิดมูลฐานค้ำมนุษย์ยังไม่ครอบคลุมเรื่องการลักลอบนำคนเข้าเมือง

¹¹ ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการ ร้าย พ.ศ. 2560-2564. (2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หน้า 8.

(4) กฎหมายไทยยังไม่บังคับให้สถาบันการเงินและธุรกิจบางประเภทต้องดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อาทิ ทุนความ นักบัญชี สำนักงานที่ปรึกษากฎหมายและบัญชี

(5) กฎหมายฟอกเงินให้การยกเว้นการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจและธุรกรรมบางประเภท โดยไม่ได้ดำเนินการตามหลักบริหารความเสี่ยง

(6) เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่มีอำนาจในการยึด/อายัดเงินในกรณีที่สงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และไม่มีอำนาจยึด/อายัดเงินหากผู้เดินทางได้สำแดงเงิน เงินตราและตราสารเปลี่ยนมืออย่างถูกต้องถึงแม้จะทราบหรือสงสัยว่าเงิน เงินตราและตราสารเปลี่ยนมือ ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดก็ตาม

(7) บทกำหนดโทษตามกฎหมายต่างๆ ที่ใช้กับผู้กระทำความผิด กำหนดโทษเบาเกินไป จนทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย จึงไม่มีผลเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดให้ลดลง

ข้อบกพร่องในด้านประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

(1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนบางแห่งยังไม่มีความเข้าใจ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่เผชิญอยู่ และไม่มีมาตรการลดความเสี่ยงที่ครบถ้วน ทำให้ขาดประสิทธิผล ในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ การทุจริตรับสินบน การหลีกเลียงภาษีและการลักลอบหนีศุลกากร

(2) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายยังไม่สามารถดำเนินคดีอาญาในข้อหาการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน เพื่อช่วยในการสนับสนุนการดำเนินคดีมูลฐาน และไม่สามารถสืบสวนอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเงิน

(3) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถดำเนินคดีอาญาฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายทั้งที่ ยังคงมีเหตุความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคได้อย่างต่อเนื่อง

(4) ขาดการกำกับตรวจสอบองค์กรไม่แสวงหากำไรทั้งที่จดทะเบียนและที่ไม่ได้จดทะเบียนอย่างเพียงพอ ซึ่งเสี่ยงต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(5) ขาดข้อมูลสถิติระดับชาติที่ครบถ้วนที่จะช่วยสนับสนุนให้เห็นผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม อาทิ ไม่มีมูลค่าการริบทรัพย์ทางอาญา¹²

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 13-14.

3.2 สหรัฐอเมริกา

3.2.1 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของแนวคิดในเรื่องการให้มีกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการฟอกเงินขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เนื่องมาจากการฟอกเงินเป็นปัญหาที่ร้ายแรง¹³ สหรัฐอเมริกาจึงได้ทำการต่อสู้กับปัญหาการฟอกเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างแข็งขัน ได้พัฒนาแผนการ มาตรการ และยุทธวิธีในการป้องกันและตรวจสอบการฟอกเงินมาโดยตลอด เพื่อให้ธนาคารและสถาบันการเงิน รวมทั้งธุรกิจต่าง ๆ ตกเป็นเครื่องมือของอาชญากร โดยมีการดำเนินการอย่างจริงจังเกี่ยวกับคดีฟอกเงินและการละเมิดข้อบังคับในการรายงานธุรกรรมที่กฎหมายกำหนด ทั้งในด้านการตรวจสอบ ยึดหรืออายัดหรือริบทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ

รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริการได้ตรากฎหมายขึ้นหลายฉบับเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังนี้

1. กฎหมาย Federal Crimes and Criminal Procedure เป็นกฎหมายเบื้องต้นของสหรัฐอเมริกาในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับการเงิน รวมทั้งการนำเข้าหรือนำออกซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงินประเภทต่าง ๆ โดยมีกำหนดโทษและลักษณะการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด¹⁴ โดยกฎหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษเพื่อการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน รวมถึงการนำเงินหรือตัวเงินเข้าหรือออกประเทศโดยเฉพาะแต่ยังไม่มียกเว้นเป็นข้อบังคับที่ความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน

2. กฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 กฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานธุรกรรมให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐได้ทราบ เพื่อต้องการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงินปริมาณเงิน และความเคลื่อนไหวของกระแสเงินที่นำเข้าหรือโอนออกนอกประเทศ หรือที่ฝากไว้ในธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญา กฎหมายภาษีอากร และอื่น ๆ ซึ่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถติดตามร่องรอยทางการเงินของผู้กระทำความผิดได้สะดวกยิ่งขึ้น และยังเป็น การป้องกันการประกอบกิจกรรม ที่ผิดกฎหมาย โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดมาตรการติดตามการฝากเงินผ่านทางสถาบันการเงิน และสถาบัน

¹³ สุทธิชัย จิตรวาณิช. (2538). กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา. *ศุลกากร*, 42. (ตุลาคม-ธันวาคม 2538). หน้า 151-152.

¹⁴ ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2540). *มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่น ตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 9 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. หน้า 27.

การเงินมีหน้าที่ต้องจัดทำและเก็บรักษาบันทึกข้อมูลทางการเงินไว้ และรายงานข้อมูลนั้นต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถติดตามร่องรอยเส้นทางการเงินของผู้กระทำ ความผิดได้ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาได้ลงนามประกาศใช้เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 1970¹⁵

3. กฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 ด้วยเหตุที่กฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 ยังมีช่องโหว่และไม่เพียงพอต่อการต่อต้านการฟอกเงิน ในปี ค.ศ. 1986 รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาจึงได้ประกาศใช้ Money Laundering Control Act 1986 (MLAC) โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นกฎหมายกำหนดความผิดมูลฐานเพื่อควบคุมการฟอกเงิน ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดห้ามการเกี่ยวข้องกับฟอกเงินในลักษณะกว้าง ๆ ของการ โอนเงินที่ได้มาจากการประกอบ อาชญากรรม และเพื่อเป็นการต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ด้วยการกระทำการในลักษณะเป็น เครื่องมือในการฟอกเงิน¹⁶

4. กฎหมาย U.S.A. Patriot Act 2001 กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายปราบปราม แหล่งเงินทุนขององค์กรก่อการร้ายข้ามชาติ เนื่องจากเหตุการณ์ก่อการร้ายที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 มีวัตถุประสงค์เพื่อขัดขวางและลงโทษการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย ในประเทศสหรัฐอเมริกาและทั่วโลก และเพื่อเสริมความเข้มแข็งให้กับมาตรการการป้องกัน ตรวจสอบ และดำเนินคดีต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับสากล ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพของกลไกในการบังคับใช้กฎหมายต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดมาตรการพิเศษ เช่น การตรวจสอบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การดักฟังทางโทรศัพท์ กำหนดฐานความผิดเฉพาะเรื่อง การก่อการร้ายข้ามชาติและอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งให้อำนาจเจ้าพนักงาน ในการดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

¹⁵ ขจิรัตน์ อัครจิตสกุล. (2551). *กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษากรณีการรายงานธุรกรรมขององค์กรที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดฐานฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 78.

¹⁶ วีระพงษ์ บุญญภาส. (2555). *กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน*. หน้า 67. อ้างถึงใน พงศ์จักร สร้อยสุวรรณ. (2555). *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ศึกษากรณีการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 59.

3.2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สหรัฐอเมริกามีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหารการฟอกเงินอยู่ 3 หน่วยงาน ดังนี้

1. Financial Crimes Enforcement Network (Fin CEN) เป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการฟอกเงินโดยตรง มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางการเงินของประชาชนและผู้ต้องสงสัย โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าหมายสำคัญทางอาชญากรรม วิธีการ รูปแบบ แนวโน้มของอาชญากรรมที่สามารถนำไปสู่การกระทำความผิดทางการเงินได้ โดยผลของการวิเคราะห์ หากพบการกระทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายจะถูกส่งไปยังหน่วยปราบปรามการสืบสวน สอบสวน จับกุมและยึดทรัพย์ต่อไป

2. Asset Forfeiture and Money Laundering Section (AFMLA) คือหน่วยงานที่ทำหน้าที่นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ของ Fin CEN มาใช้ในการสืบสวนสอบสวน โดย AFMLA เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย Money Laundering Control ทำหน้าที่เกี่ยวกับการริบทรัพย์สินทั้งทางแพ่งและทางอาญา

3. The Office of Financial Enforcement เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ ให้เป็นไปตามกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 รวมทั้งออกกฎหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว และทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลทางการเงินที่ได้รับจากการรายงาน การทำธุรกรรมของสถาบันการเงินและหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 ด้วย¹⁷

3.2.3 การกำหนดความรับผิดและบทลงโทษของผู้รับจ้างเปิดบัญชี

กฎหมายควบคุมการฟอกเงิน (Money Laundering Control Act of 1986 หรือ MLCA)

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1986 ประธานาธิบดี Reagan ได้ประกาศใช้กฎหมาย Anti-Drug Act of 1986 ส่วน H ของตอน 1 กฎหมายดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในนามว่า กฎหมายควบคุมการฟอกเงิน (Money Laundering Control Act of 1986 หรือ MLCA) ซึ่งประกาศใช้ฐานความผิดใหม่เพื่อต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ “การเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน” บัญญัติไว้ในมาตรา 18 U.S.C. มาตรา 1956 กรณีการเป็นธุระในการโอนเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาเกี่ยวเนื่องจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Engaging in monetary transactions in property derived from specified unlawful activity)

¹⁷ ขจีรัตน์ อัครจิตสกุล. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 15. หน้า 85-86.

มาตรา 1956 วรรคแรก (a) บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

(1) บุคคลใดรู้ว่าทรัพย์สินเกี่ยวข้องกับธุรกรรมการเงินที่มาจากรายได้ส่วนหนึ่งส่วนใดของกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ดำเนินการหรือพยายามดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดกับธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายดังต่อไปนี้

(a) (i) เจตนาเพื่อสนับสนุนการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมายตามฐานความผิดที่กำหนดไว้เป็นพิเศษ¹⁸

ในความหมายทั่วไป มาตรา 1956 (a) (1) ห้ามการเป็นธุระในการโอนเงิน ซึ่งเกี่ยวกับรายได้ของการประกอบอาชญากรรม ไม่ว่าจะเจตนาสนับสนุนการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายหรือด้วยรู้เห็นเป็นใจว่าการโอนเงินได้ทำไปเพื่อ

(1) ปกปิดเงินที่ได้มา (ปกปิดตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของเงินที่แท้จริง, การควบคุมการเงิน, ที่มาของเงิน เป็นต้น) หรือ

(2) เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานเกี่ยวกับการโอนเงิน การบัญญัติฐานความผิดนี้ต้องการ “เหตุควรรู้” (Reason to Know) หรือ “การประมาทขาดความระมัดระวังอันควรรู้ว่าเงินนั้นเป็นรายได้จากการกระทำที่ผิดกฎหมาย...”

การเป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน¹⁹

(a) (1) ผู้ใดรู้ว่าทรัพย์สินซึ่งรวมอยู่ในการโอนเงินเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากรูปแบบของการกระทำอันมีขอบด้วยกฎหมาย กระทำการหรือพยายามกระทำการในการโอนเงินเช่นว่านั้น ซึ่งรวมอยู่ในรายได้ซึ่งมีที่มาเกี่ยวข้องด้วยการกระทำอันมีขอบด้วยกฎหมาย

(A) ด้วยเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำอันมีขอบด้วยกฎหมายต่อไป หรือ

(B) รู้ว่าการโอนเช่นว่านั้นมีจุดมุ่งหมายทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อ

(i) เพื่อปกปิดหรือปลอมแปลงสภาพโดยธรรมชาติ สถานที่ แหล่งที่มา เจ้าของ หรือการควบคุมรายได้ ซึ่งมีที่มาเกี่ยวข้องด้วยการกระทำอันมีขอบด้วยกฎหมาย หรือ

(ii) เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการโอนเงินภายในมลรัฐหรือสหรัฐ ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญ หรือปรับเป็นจำนวนสองเท่าของทรัพย์สินซึ่งรวมอยู่ในการโอนนั้นแล้วแต่จำนวนค่าปรับใดจะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกินกว่ายี่สิบปี หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰

¹⁸ ประลอง สิริภูท. (2549). *ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับความผิดฐาน : ศึกษาเฉพาะกรณีค่าทนายความในคดีฟอกเงิน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 21.

¹⁹ 18 U.S.C. มาตรา 1956 (a).

²⁰ 18 U.S.C. มาตรา 1956 (a)(1).

องค์ประกอบความรับผิดตามมาตรา 1956 (a) (1)

การที่จะฝ่าฝืนมาตรา 1956 (a) (i) นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของกฎหมาย ดังนี้

- (1) รู้ว่าทรัพย์สินที่รวมอยู่ในการโอนเป็นรายจากรูปแบบของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย
- (2) การกระทำหรือพยายามกระทำการ โอนในทางการเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน
- (3) ทรัพย์สินนั้นโดยข้อเท็จจริงเกี่ยวข้องกับรายได้ซึ่งมีที่มาจากกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย
- (4) กระทำไปเพื่อ

(1) เจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อไป หรือ

(2) รู้ว่าการโอนเช่นนั้นมิชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อ

(ก) เพื่อปกปิดหรือปลอมแปลงสภาพโดยธรรมชาติ สถานที่ แหล่งผลิต แหล่งที่มา
เจ้าของ หรือการควบคุมรายได้ ซึ่งมีที่มาเกี่ยวข้องกับการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือ

(ข) เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการโอนเงินภายในมลรัฐหรือสหรัฐ

ส่วนรู้ (Knowledge)

รู้แจ้ง (Actual knowledge) ส่วนประกอบสำคัญของฐานความผิดนี้คือ “ส่วนรู้”
ว่าทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวข้องในการโอนเงินนั้นมาจากรายได้ในรูปแบบของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย

สาระสำคัญของส่วนรู้นี้ บัญญัติในมาตร 1956 (c) (1) ความว่า “รู้ทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวข้อง
ในการโอนเงินนั้นมาจากรายได้ในรูปแบบของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย” หมายความว่า
บุคคลนั้นรู้ว่าทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวข้องในการโอนเงินมาจากรายได้ในรูปแบบใด ๆ ซึ่งไม่จำเป็นว่า
รูปแบบนั้นคืออะไรของการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายที่มีโทษหนัก ของสหรัฐหรือมลรัฐ

บทบัญญัตินี้ต้องการความรู้แจ้งในทำนอง “เหตุอันควรรู้” (Reason to Know) หรือ “ความ
ประมาทปราศจากความระมัดระวังโดยรู้ตัว” อย่างไรก็ตามความรู้แจ้งนี้ต้องสันนิษฐานจากความตั้งใจ

(a)(1) Whoever, knowing that the property involved in a financial transaction represents the proceeds of some form of unlawful activity, conducts or attempts to conduct such a financial transaction which in fact involves the proceeds of specified unlawful activity—

(A)(i) with the intent to promote the carrying on of specified unlawful activity; or (ii) with intent to engage in conduct constituting a violation of section 7201 or 7206 of the Internal Revenue Code of 1986; or

(B) knowing that the transaction is designed in whole or in part—

(i) to conceal or disguise the nature, the location, the source, the ownership, or the control of the proceeds of specified unlawful activity; or

(ii) to avoid a transaction reporting requirement under State or Federal law, shall be sentenced to a fine of not more than \$500,000 or twice the value of the property involved in the transaction, whichever is greater, or imprisonment for not more than twenty years, or both.

ที่จะมองไม่เห็น (Willful blindness) ซึ่งหลีกเลี่ยงสิ่งอันควรรู้โดยสามัญสำนึก และส่วนรู้ของความมิชอบด้วยกฎหมายจะไม่เจาะจงนัก หากจำเลยรู้ว่าเงินนั้นเป็นรายได้ จากรูปแบบของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายก็เพียงพอแล้ว

อย่างไรก็ตาม อนุมาตรานี้มีความเข้มงวดในส่วนรู้ในภาวะของ “เจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย” ซึ่งเป็นเจตนาที่เฉพาะเจาะจงอันเป็นข้อพิสูจน์ ว่าจำเลยรู้ว่าเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีนั้นเป็นรายได้เกี่ยวกับการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย หากจำเลยต้องการที่จะปกปิดรายได้จากแหล่งที่มาอันมิชอบด้วยกฎหมายก็เป็นการเพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าจำเลยรู้ว่าเงินที่เกี่ยวข้องกับการ โอนเป็นรายได้เกี่ยวเนื่องจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่ต้องพิสูจน์ถึงขนาดว่าจำเลยรู้ว่าการกระทำอัน มิชอบด้วยกฎหมายนั้นคืออะไร²¹

สาระสำคัญประการที่สองของบทบัญญัตินี้คือ actus reus หรือการกระทำที่จำเป็นทางกายภาพ โดยถือหลักการที่ว่า การกระทำใดจะเป็นความผิดทางอาญาได้จะต้องประกอบด้วย การกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายหรือการกระทำที่แสดงออกภายนอกนั้นผิดกฎหมาย และจะต้องมีส่วนของจิตใจที่จะถูกดำเนินคดีซึ่งการพิจารณานี้เป็นไปตามหลักที่ว่า Actus non facit reum nisi mens sit rea ซึ่งหมายความว่า การกระทำไม่ก่อให้เกิดเป็นความผิด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตนากระทำความผิด เพราะฉะนั้นการพิจารณาความรับผิดชอบของบุคคลในปัจจุบันจึงเริ่มพิจารณาจากส่วน reus ก่อน จึงไปพิจารณาจากส่วนภายใน

การกระทำและการ โอนเงินเป็นไปตามคำนิยามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1956 (c) (2) “การกระทำ” (Conduct) คือ “the term “conducts” includes initiating, conciding, or participating in initiating or conciding a transaction” “การกระทำ” หมายความว่ารวมถึง รวบรวม หรือมีส่วนร่วมในการริเริ่ม การรวบรวมในการ โอน ดังนั้น จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากฎหมายต้องการ

1. บุคคลที่กระทำด้วยตนเอง
2. บุคคลที่ให้ความช่วยเหลือ

แต่ผู้กระทำต้อง “รู้” และมีเจตนาที่กฎหมายต้องการในสาระสำคัญด้วย²²

การ โอนในทางการเงิน (Financial Transaction) หมายถึง การ โอนเงินรวมทั้ง การเคลื่อนย้ายเงินโดยทางวิทยุหรือวิธีอื่น หรือรวมทั้งใช้เครื่องมือในการ โอนเงินด้วยวิธีอื่นมากกว่าหนึ่งวิธีซึ่งกระทบต่อการพาณิชย์ภายในรัฐหรือต่างประเทศ หรือการ โอนโดยใช้สถาบัน

²¹ แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2524). *ปัญหาเจตนาในกฎหมายอาญา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://koha.library.tu.ac.th/bib/200588>. [2562, 20 มิถุนายน]

²² เรื่องเดียวกัน, (ออนไลน์).

การเงินรวมอยู่ด้วย ซึ่งผลของการกระทำนั้นกระทบต่อการพาณิชย์ภายในรัฐหรือต่างประเทศไม่ว่าด้วยการใด ๆ²³

การโอนเงินนั้นจะต้องเป็นไปโดยประการหนึ่งประการใด กล่าวคือ

1. เคลื่อนย้ายเงิน
2. เคลื่อนย้ายเงินโดยใช้เครื่องมือทางการเงิน
3. โดยใช้สถาบันการเงิน

“การโอน” หมายความว่ารวมถึง การซื้อ ขาย ให้กู้ยืม ให้โดยมีเงื่อนไข ให้โดยเสนาหา โอน ส่งมอบ หรือการฝากด้วยวิธีอื่นใด และในด้านสถาบันการเงินรวมถึงการฝาก ถอน โอนทางบัญชี แลกเปลี่ยนกระแสดอลลาร์ ให้กู้ยืม ให้เครดิต ซื้อหรือขายหุ้น เข้าร่วม รับรองการฝากหรือเป็น เครื่องมือทางการเงินอื่นใด หรือการจ่ายด้วยประการอื่น การโอน การส่งผ่านหรือไปยังสถาบันการเงินไม่ว่าด้วยวิธีใด

ขอบเขตของบทบัญญัตินี้ใช้บังคับประการแรกแก่บุคคลทั่วไปซึ่งกระทำธุรกิจการค้าเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งถูกโอนมาหรือรับประกัน หรือให้เครดิต ประการที่สอง ใช้บังคับแก่สถาบันการเงินด้วยการ โอนเงินผ่านธนาคารหรือการส่งโดยวิธีอื่นที่มี ขอบด้วยกฎหมายก็จะมีผลตามมาตรา 1956 (a)(1)

รายได้อันเกี่ยวข้องด้วยการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Proceeds of Specified Unlawful Activity)

สาระสำคัญของประการที่สามของฐานความผิดนี้คือ ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า การกระทำอัน มิชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นจำเลยจำต้องรู้ว่า “รายได้” มีแหล่งที่มาจากรูปแบบของการกระทำอัน มิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อที่จะรับกับส่วนนี้ดังกล่าวแล้วรัฐต้องพิสูจน์ว่าที่มาของเงินนั้นเป็นรูปแบบ ของการกระทำที่มีเจตนาซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายนี้

Mens Rea ถือเป็นส่วนจิตใจของผู้กระทำผิด คือเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสภาวะที่แท้จริงของ จิตใจอันเกี่ยวกับความประสงค์ร้าย (Evil Will) จิตใจที่ชั่วร้าย (Evil Mind)²⁴

สาระสำคัญของ Mens Rea ในฐานะความผิดฐานฟอกเงิน 18 U.S.C. มาตรา 1956 (a)(1) ต้องพิสูจน์ได้มากกว่าเหตุอันควรสงสัยดังนี้ คือ

1. เจตนาที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของการประกอบอาชญากรรม

รัฐต้องพิสูจน์ Mens Rea โดยนำสืบให้เห็นว่าเจตนาจะสนับสนุนการดำเนินงานของ การกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ต้องดูจากเจตนาของจำเลยซึ่งกระทำการ โอนเงินที่

²³ 18 U.S.C. มาตรา 1956 (c)(3)

²⁴ แสง บุญเฉลิมวิภาส. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 21. (ออนไลน์).

กฎหมายห้าม ไม่ว่าจำเลยจะเป็นผู้ดำเนินงานที่มีชอบด้วยกฎหมายเสียเองหรือไม่ จำเลยต้องเข้าร่วมในการเสี่ยงเพื่อวัตถุประสงค์ให้การกระทำนั้นบรรลุผล การฟ้องคดีเช่นนี้ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าจำเลยรู้ว่าทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวข้องในการ โอนเป็นรายได้ซึ่งมีที่มาจากกระทำความผิดอันมิชอบด้วยกฎหมาย

2. รู้ว่าการโอนเงินนั้นเจตจำนงที่จะปกปิดทั้งหมดหรือบางส่วนของรายได้ซึ่งมีที่มาจากเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดกฎหมาย

Mens Rea ต้องพิสูจน์ได้ว่าจำเลยรู้เจตจำนงในการที่จะปิดบัง หรือซ่อนเร้น บิดเบือน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งโดยสภาพธรรมชาติ ที่ตั้ง แหล่งที่มา เจ้าของหรือการควบคุมรายได้ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดที่มีชอบด้วยกฎหมาย โดยความรับผิดชอบของจำเลยจะขึ้นอยู่กับส่วนรู้ของจำเลย

1. รู้ว่าการโอนนั้นเจตนาจะปกปิดหรือหลีกเลี่ยงการรายงานการโอนเงิน ตามกฎหมาย รัฐต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าจำเลยรู้ว่าการ โอนเงินนั้นมีเจตนาที่จะปกปิดทั้งหมดหรือบางส่วนที่จะหลีกเลี่ยงการรายงานการ โอนเงินตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องพิสูจน์ส่วนรู้ของจำเลยเกี่ยวกับเจตนาของบุคคลอื่นที่เข้าร่วมในการ โอน

ในสหรัฐอเมริกา ศาลได้กำหนดไว้ว่าเมื่อมีหลักฐานบ่งชี้ว่าถ้าฝ่ายหนึ่งกระทำความผิดอย่างจงใจเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ หลีกเลี่ยงอย่างมีสติรู้ตัว หรือละเลยโดยเจตนา ในส่วนที่เกี่ยวข้องแหล่งของเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายถือว่ามีความรู้ในเรื่องนี้

โทษของการฝ่าฝืน 18 U.S.C. มาตรา 1956 (a)(1)

มาตรา 1956 มีอัตราโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือปรับเป็นสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินในการ โอน หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ..

กฎหมายฉบับนี้มีได้ใช้บังคับจำกัดเฉพาะกับการฟอกเงินที่ได้มาจากยาเสพติดเท่านั้น แต่ได้ใช้รวมไปถึงการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ด้วย เช่น การประกอบอาชญากรรมที่เป็นความผิดร้ายแรง หรือการเลียงภาษี เป็นต้น และนอกจากนั้นยังได้มีการกำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่ โดยกำหนดว่าบุคคลใดที่โอนหรือยกย้ายเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายถือว่าได้กระทำความผิดฐานฟอกเงินด้วย แต่ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องพิสูจน์ให้ได้ด้วยว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำไปโดยรู้ถือว่าเงินนั้นเป็นเงิน ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และบุคคลนั้นมีเจตนาที่จะกระทำการเช่นนั้น (ฟอกเงิน) หรือมีเจตนาที่จะกระทำเพื่อ

หลีกเลี่ยงมิให้ต้องมีการรายงานตามที่กฎหมายกำหนด และการที่บุคคลดังกล่าวละเลยหรือเพิกเฉยก็ให้ถือว่าได้รู้หรือเจตนาที่จะทำเช่นนั้นด้วย²⁵

3.3 ออسترเลีย

3.3.1 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของออสเตรเลีย

ออสเตรเลียเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้ความสำคัญกับเรื่องป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเหมือนดังประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ โดยกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดตามกฎหมายครั้งแรกในปี ค.ศ. 1987 โดยอุตสาหกรรมและอาชีพหลายประเภทได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน เช่น ธนาคาร อสังหาริมทรัพย์ บริษัท นักบัญชี นักกฎหมาย ทริสต์ ธนาคารใต้ดิน ธุรกิจเงินสด เป็นต้น โดยมีรัฐบาลกลางมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของออสเตรเลีย มีด้วยกันหลายฉบับ ดังนี้

1.กฎหมาย Customs Act 1901 มีวัตถุประสงค์ให้รัฐมีอำนาจในการยึดรายได้ที่ได้มาจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่ว่าจะรายได้นั้นจะเป็นเงินสด เช็ค หรือทรัพย์สินอื่นใดรวมถึงการให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการซื้อขายยาเสพติด

2.กฎหมาย Proceeds of Crime Act 1987 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้อำนาจศาลสั่งยึดทรัพย์สินที่ใช้หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขออำนาจศาลสั่งให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของบุคคลใดให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อว่าบุคคลนั้นกำลังทำหรือกำลังจะทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้อหาร้ายแรง ทั้งนี้ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่เก็บรักษาหลักฐานธุรกรรมทางการเงินไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 7 ปี มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินกรณีบุคคลธรรมดาให้ปรับไม่เกิน 200,000 เหรียญหรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และกรณีนิติบุคคลให้ปรับไม่เกิน 600,000 เหรียญ

3.กฎหมาย Financial Transaction Report Act 1988 มีวัตถุประสงค์และหลักการครอบคลุมเกี่ยวกับการเงินทุกประเภท ไม่จำกัดเฉพาะทรัพย์สินที่เป็นเงินสดเท่านั้น และมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นเครื่องมือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในการสืบสวนสอบสวนพฤติการณ์การกระทำ

²⁵ Richard Parlour. *Butterworths International Guide to Money Laundering*. Butterworth, London 1995. อ้างถึงใน กาญจนารัตน์ สิริโรจน์. (2539). กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. งานวิจัยหลักสูตร "ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง" วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม. หน้า 18.

ความผิดต่าง ๆ กฎหมายฉบับนี้ถือว่าให้อำนาจรัฐในการสืบสวนเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน แต่ไม่ได้กำหนดความผิดมูลฐานแต่อย่างใด

4. Telecommunication Act 1997 กฎหมายดังกล่าวได้เพิ่มอำนาจในการใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาข้อมูลและติดตามหรือรับทราบข่าวสารทางอุปกรณ์สื่อสาร โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถขอหมายศาลเพื่อดักฟังทางโทรศัพท์ได้เฉพาะในกรณีคดีที่สำคัญ รวมทั้งใช้มาตรการดักฟังการกระทำความผิดเกี่ยวกับความผิดฐานฟอกเงินด้วย²⁶

3.3.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ออสเตรเลียมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการกับการฟอกเงิน คือ Australian Transaction Report and Analysis Center (AUSTRAC) ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1989 ภายใต้กฎหมาย Financial Transaction Report Act 1988 ในฐานะเป็นศูนย์ข้อมูลการเงิน AUSTRAC ทำหน้าที่สนับสนุนหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย องค์การอาชญากรรมและอาชญากรรมร้ายแรงอื่น ๆ รวมทั้งรับรายงานธุรกรรมและข้อมูลอื่น ๆ ตามกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

3.3.3 การกำหนดความรับผิดและบทลงโทษของผู้รับจ้างเปิดบัญชี

ในออสเตรเลียพบปัญหาที่เป็นข้อบกพร่องของกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในอดีต ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับการต้องพิสูจน์จนปราศจากความสงสัย (Beyond Reasonable Doubt) และปัญหาที่มีบทลงโทษเดียวสำหรับการกระทำในทุกรูปแบบหรือความร้ายแรง (One penalty for all range of conduct) ดังนั้น ออสเตรเลียจึงออกกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินเพิ่มเติมขึ้นใหม่ตาม Australian Criminal Code Act 1995 ตามมาตรา 400.1-400.9²⁷

กฎหมายฉบับนี้ให้ความหมายของเงินที่ได้จากอาชญากรรม ว่าหมายถึงเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้มาหรือรับรู้ทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยบุคคลใดก็ตามจากการกระทำความผิดตามกฎหมาย²⁸ ("proceeds of crime" means any money or other property that is wholly or partly derived or realised, directly or indirectly, by any person from the commission of an offence against a law.)

²⁶ วีรพงษ์ บุญโญภาส. (2550). *กระบวนการยุติธรรมกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติธรรม. หน้า 72-75.

²⁷ CRIMINAL CODE ACT 1995

²⁸ CRIMINAL CODE ACT 1995. มาตรา 400.1

โดยให้คำจำกัดความของข้อตกลงกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ดังนี้²⁹

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ หากบุคคลนั้นทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งดังต่อไปนี้:

1. รับครอบครองปกปิดหรือจำหน่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่น
2. นำเข้าเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ไปยังออสเตรเลีย
3. ส่งออกเงินหรือทรัพย์สินอื่นจากออสเตรเลีย
4. ประกอบธุรกรรมธนาคารที่เกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น

กฎหมายดังกล่าวได้กล่าวถึงความผิดที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินหรือเกี่ยวข้องกับการเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม โดยให้นำไปใช้บังคับในมาตรา 400.3, 400.4, 400.5, 400.6, 400.7 และ 400.8 ดังนี้

บุคคลต่อไปนี้ถือว่ากระทำความผิดถ้า

1. บุคคลนั้นตั้งใจจะเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม หรือ
2. มีความเสี่ยงที่จะเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม....

โดยกำหนดให้การฟ้องร้องไม่จำเป็นต้องพิสูจน์การมีอยู่ขององค์ประกอบความผิดใด ๆ สำหรับลักษณะของการกระทำผิดกฎหมาย

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินเป็นกรณีที่บุคคลดังกล่าวเชื่อว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นรายได้จากอาชญากรรม หรือบุคคลนั้นมีเจตนาว่าเงินหรือทรัพย์สิน จะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรมโดยองค์ประกอบความรับผิดดังกล่าวอธิบายได้ดังนี้

1. กรณีมีเจตนา กล่าวคือ ผู้ใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สิน โดยรู้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นรายได้จากอาชญากรรมหรือรู้ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม

2. กรณีมีความประมาทต่อความจริง กล่าวคือ ผู้ใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สิน โดยเงินหรือทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม หรือมีความเสี่ยงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรมและผู้นั้นมีความประมาทต่อความจริงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม

3. กรณีประมาทเลินเล่อ เพิกเฉย กล่าวคือ ผู้ใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สิน โดยเงินหรือทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม หรือมีความเสี่ยงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และผู้นั้นมีความประมาทเลินเล่อ (เพิกเฉย) ว่าเงินหรือ

²⁹ CRIMINAL CODE ACT 1995. มาตรา 400.2

ทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม³⁰ โดยใช้ผลเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่บุคคลนั้นตั้งใจจะเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม หรือมีความเสี่ยงที่จะเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม

³⁰ CRIMINAL CODE ACT 1995. มาตรา 400.3

400.3 Dealing in proceeds of crime etc.—money or property worth \$1,000,000 or more

(1) A person is guilty of an offence if:

(a) the person deals with money or other property; and

(b) either:

(i) the money or property is, and the person believes it to be, proceeds of crime; or

(ii) The person intends that the money or property will become an instrument of crime; and (c) at the time of the dealing, the value of the money and other property is \$1,000,000 or more. Penalty: Imprisonment for 25 years, or 1500 penalty units, or both.

(2) A person is guilty of an offence if:

(a) the person deals with money or other property; and

(b) either:

(i) the money or property is proceeds of crime; or

(ii) there is a risk that the money or property will become an instrument of crime; and

(c) the person is reckless as to the fact that the money or property is proceeds of crime or the fact that there is a risk that it will become an instrument of crime (as the case requires); and

(d) At the time of the dealing, the value of the money and other property is \$1,000,000 or more. Penalty: Imprisonment for 12 years, or 720 penalty units, or both.

(3) A person is guilty of an offence if:

(a) the person deals with money or other property; and

(b) either:

(i) the money or property is proceeds of crime; or

(ii) there is a risk that the money or property will become an instrument of crime; and

(c) the person is negligent as to the fact that the money or property is proceeds of crime or the fact that there is a risk that it will become an instrument of crime (as the case requires); and

(d) at the time of the dealing, the value of the money and other property is \$1,000,000 or more. Penalty: Imprisonment for 5 years, or 300 penalty units, or both.

(4) Absolute liability applies to paragraphs (1)(c), (2)(d) and (3)(d). Note: Section 400.10 provides for a defence of mistake of fact in relation to these paragraphs.

และได้กำหนดโทษโดยได้แบ่งระดับความร้ายแรงหรือระดับความเสียหายในการก่ออาชญากรรมโดยคำนวณจากมูลค่าของเงินและทรัพย์สินในการทำธุรกรรมได้กำหนดโทษสำหรับความผิดไว้คือ³¹

มาตรา 400.3 การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นรู้หรือมีเจตนาว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรม มีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 25 ปี หรือปรับ 1,500 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทต่อความจริงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 12 ปี หรือปรับ 720 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทเลินเล่อ เพิกเฉย (negligent) ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมหรือมีความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 5 ปี หรือปรับ 300 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 400.4 การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นรู้หรือมีเจตนาว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 100,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 20 ปี หรือปรับ 1,200 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทต่อความจริงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 100,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 10 ปี หรือปรับ 600 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทเลินเล่อ เพิกเฉย (negligent) ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมหรือมีความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 100,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 4 ปี หรือปรับ 240 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

³¹ CRIMINAL CODE ACT 1995. มาตรา 400.3 มาตรา 400.8.

ของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ 120 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทเลินเล่อ เพิกเฉย (negligent) ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมหรือมีความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม และในช่วงเวลาการทำธุรกรรมมีมูลค่าของเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่ 1,000 เหรียญ ต้องได้รับโทษจำคุก 12 เดือน หรือปรับ 60 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 400.8 การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นรู้หรือมีเจตนาว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม ต้องได้รับโทษจำคุก 12 เดือน หรือปรับ 60 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทต่อความจริงว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม ต้องได้รับโทษจำคุก 6 เดือนหรือปรับ 30 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่บุคคลนั้นมีความประมาทเลินเล่อ เพิกเฉย (negligent) ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากอาชญากรรมหรือมีความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม ต้องได้รับโทษปรับ 10 เหรียญ

บทบัญญัติที่กล่าวถึงการที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับกระทำความผิด ในลักษณะที่มีเหตุอันควรสงสัย³²

มาตรา 400.9 การจัดการกับทรัพย์สินที่สงสัยว่าเป็นอาชญากรรมหรืออื่น ๆ

(1) บุคคลที่กระทำความผิดถ้า

(a) บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น และ

(b) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินหรือทรัพย์สินเป็นเงินที่ได้จากอาชญากรรม และ

(c) ณ เวลาที่ทำธุรกรรมมูลค่าของเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตั้งแต่ 100,000 เหรียญมีโทษจำคุก 3 ปีหรือ 180 หน่วยโทษหรือทั้งจำทั้งปรับ

(1A) บุคคลที่กระทำความผิดถ้า

(a) บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สินอื่น และ

(b) มีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินหรือทรัพย์สินเป็นเงินที่ได้จากอาชญากรรม และ

(c) ณ เวลาที่ทำธุรกรรมมูลค่าของเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ น้อยกว่า 100,000 เหรียญ: มีโทษจำคุก 2 ปีหรือ 120 หน่วยโทษหรือทั้งจำทั้งปรับ

³² CRIMINAL CODE ACT 1995. มาตรา 400.9.

(5) ส่วนนี้ไม่ใช่บังคับหากจำเลยพิสูจน์ได้ว่าไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาหรือรับรู้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในบางรูปแบบ ซึ่งเป็นภาระของทางกฎหมายของจำเลยที่ต้องพิสูจน์เจตนาของตน

ประกอบกับ กฎหมายแพ่งว่าด้วยเงินได้จากการประกอบอาชญากรรม (Civil Proceeds of Crime Legislation. POCA 2002) ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการกล่าวถึงระดับของความผิดที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน ซึ่งจัดให้มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ การเจตนาความประมาทเลินเล่อ และความประมาทเลินเล่อในลักษณะ เพิกเฉย ละเลย (Negligence) ว่าเงินหรือทรัพย์สินเป็นเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมหรือความจริงที่ว่ามีความเสี่ยงที่การกระทำของตนจะกลายเป็นเครื่องมือของอาชญากรรม นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงเหตุอันควรสงสัยไว้ด้วย ซึ่งการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินในระดับประมาทเลินเล่อด้วยความเพิกเฉย Negligence หรือกรณีมีเหตุอันควรสงสัยนี้เอง ที่สามารถดำเนินการกับผู้รับจ้างเปิดบัญชีเพื่อยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝากของตนเองในการทำธุรกรรม โดยบุคคลนั้นจะอ้างว่าไม่มีเจตนาหรือไม่ทราบว่าบัญชีที่ตนเปิดให้ไปนั้นผู้อื่นเอาไปใช้ทำอะไร และไม่จำเป็นต้องรู้ว่ามีการเอาไปใช้ในการโอนเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ก็ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินในระดับความประมาทเลินเล่อในลักษณะเพิกเฉยหรือกรณีมีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งบทกำหนดโทษทางอาญาในหมวดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินได้แบ่งระดับความรับผิดชอบตามระดับเจตนาและระดับความเสียหายตามมูลค่าของการทำธุรกรรม โดยระดับความรุนแรงของโทษในลักษณะละเลยเพิกเฉย จะน้อยกว่าการกระทำในลักษณะที่มีเจตนาหรือรู้ว่าเปิดบัญชีไปให้อาชญากรใช้ในการกระทำความผิด

3.4 อังกฤษ

อังกฤษเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ตั้งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากอังกฤษเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มประชาคมยุโรป อังกฤษจึงถูกผูกมัดอยู่ภายใต้ EU Council Directive 91/308 ในอันที่จะต้องตรากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งอังกฤษได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้น ทั้งนี้ โดยได้บัญญัติแยกไว้ตามกฎหมายในแต่ละเรื่อง ให้มีความผิดฐานฟอกเงินด้วย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด (Drug Trafficking Offences Act 1986) หรือกฎหมายอาญา (Criminal Justice Act 1993) เป็นต้น ทั้งนี้กฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้มิได้มีการนิยามหรือให้ความหมายเป็นการทั่วไปไว้สำหรับการฟอกเงินโดยเฉพาะ แต่จากบทบัญญัติต่าง ๆ พอสรุปได้ว่าการกระทำที่จะถือได้ว่าเป็นการฟอกเงิน เช่น การจะช่วยเหลือบุคคลอื่น

ให้คงได้รับประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรม การได้มา ครอบครอง หรือใช้สิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด การโอนหรือการยกย้ายทรัพย์สินเพื่อมิให้ถูกยึดหรืออายัด หรือการปกปิดหรือไม่แจ้งให้ทราบเมื่อมีกรณีสงสัยว่ามีการฟอกเงิน เป็นต้น

อังกฤษเป็นศูนย์กลางการตลาดทางการเงินที่ใหญ่ที่สุดของโลกจึงเป็นผู้ให้บริการตามความต้องการของทั้งโลก และเป็นศูนย์กลางชั้นนำในการเปลี่ยนแปลงทางการเงิน ด้วยสาเหตุเดียวกันนี้ทำให้อังกฤษเป็นเป้าหมายที่ดึงดูดแก่นักฟอกเงินด้วยเช่นกันเพราะตลาดทางการเงินของอังกฤษเปิดกว้าง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการฟอกเงินในทุกขั้นตอนของอาชญากรรมแรงดึงดูดดังกล่าวยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อสหภาพยุโรป จะนำระบบธนาคาร การลงทุน และการประกันภัยที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาใช้ รวมทั้งการควบคุมและอุปสรรคที่ลดลงในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ กำลังคน และเงินทุนอย่างเสรีในยุโรป อังกฤษจึงมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งพัฒนากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการฟอกเงินโดยครอบคลุมถึงอาชญากรรมหลัก 3 ประการ คือ ยาเสพติด การก่อการร้าย และอาชญากรรมอื่น ๆ

3.4.1 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของอังกฤษ

อังกฤษไม่ได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้โดยเฉพาะ แต่ได้แยกไว้ในแต่ละเรื่องให้มีความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งกฎหมายและกฎระเบียบที่สำคัญที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของอังกฤษที่บังคับใช้ที่สำคัญได้แก่

(1) Drug Trafficking Act 1994 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นในการดำเนินการกับ ผู้ลักลอบค้ายาเสพติด โดยกำหนดให้การฟอกเงินที่ได้มาจากยาเสพติดเป็นความผิด มีบทกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำหรือให้ความสะดวกหรือลงทุนให้แก่ผู้อื่น โดยรู้ว่าผู้นั้นค้ายาเสพติด ทั้งนี้ยังกำหนดความผิดครอบคลุมไปถึงผู้กระทำการปกปิด อำพราง เปลี่ยนสภาพ หรือโอนรายได้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีที่มาจากการค้ายาเสพติดเพื่อการหลีกเลี่ยงการฟ้องคดีอีกด้วย นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติให้สถาบันการเงินที่ไม่มีการรายงานต่อเจ้าหน้าที่ กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อได้ว่าเงินหรือการลงทุนของลูกค้านั้นเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดจะต้องมีความผิดด้วย

(2) Prevention of Terrorism Act 1989 เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดสำหรับการเกี่ยวข้องกับการเก็บรักษาหรือควบคุมรายได้ของผู้ก่อการร้าย โดยในนามของตนเองหรือในนามของผู้อื่น ในลักษณะของการช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ก่อการร้าย

(3) Criminal Justice Act 1987 เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดทางอาญาสำหรับการเคลื่อนย้าย หรือสนับสนุนการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด โดยกินความถึงการรับ การครอบครอง หรือรายได้จากการค้ายาเสพติด การสนับสนุนช่วยเหลือ และการไม่รายงาน การรู้หรือสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเงิน

(4) Money Laundering Regulation 1993 เป็นระเบียบว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่กำหนดให้สถาบันการเงินเกือบทั้งหมดและบุคคลอื่นตามกฎหมายกำหนดต้องมีการจัดตั้งระบบเพื่อต่อต้านการฟอกเงิน และหากมีการฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าว ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาไม่ว่าจะมีการฟอกเงินจริงในสถาบันการเงินนั้นหรือไม่ก็ตาม³³ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้สถาบันการเงินมีหน้าที่บันทึกข้อมูลการทำธุรกรรมครั้งแรกของลูกค้า
2. กำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำบันทึกการโอนเงินต่าง ๆ ซึ่งมีการโอนเงินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และเก็บไว้ภายใน 5 ปี
3. กำหนดให้สถาบันการเงินรายงานการทำธุรกรรมที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินแก่หน่วยงาน NCIS

3.4.2 หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

อังกฤษได้จัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คือ National Criminal Intelligence Service (NCIS) โดยอธิบดีของ NCIS จะอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงมหาดไทย การพิจารณาจัดตั้ง NCIS นี้ ดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทยของอังกฤษในปี 1990 และได้เริ่มปฏิบัติงานเมื่อวันที่ 1 เมษายน 1992 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ Spring Gardens กรุงลอนดอน และมีสำนักงานส่วนภูมิภาคอีก 5 แห่ง ตั้งอยู่ที่ลอนดอน บริสตอล เบอร์มิงแฮม แมนเชสเตอร์ และเวคฟิลด์

NCIS มีหน้าที่ในการรวบรวม ตรวจสอบ ประเมิน วิเคราะห์ และพัฒนาข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรง และอาชญากรรมสำคัญในภูมิภาคทั้งระดับชาติ และระดับระหว่างประเทศ โดยการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะต้องประสานกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวของชาติด้วย นอกจากนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของ NCIS จะได้รับคำแนะนำและการให้คำปรึกษาจากคณะกรรมการด้านวิชาการ จะประกอบด้วยผู้แทนจากตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ศาลากร นายตำรวจ และหน่วยปฏิบัติตามนโยบาย สำหรับกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลประกอบด้วยตำรวจ อาวุโส และเจ้าหน้าที่ศาลากร

3.4.3 การกำหนดความรับผิดชอบและบทลงโทษตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ความผิดฐานฟอกเงินโดยทั่วไปของอังกฤษ แบ่งออกได้เป็น 5 ความผิด ดังนี้

1. การช่วยเหลือให้ผู้อื่นรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้จากอาชญากรรม

³³ นิกอร์ เกร็ทูล. (2543). *การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทฤษฎี กฎหมาย และแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 68-71.

2. การได้มา ครอบครอง การใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากอาชญากรรม
3. การปกปิด อำพราง หรือการโอนเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากอาชญากรรม เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกดำเนินคดีหรือคำสั่งริบทรัพย์สิน
4. การฝ่าฝืนไม่รายงานสิ่งที่ตนรู้หรือเหตุที่น่าสงสัยเกี่ยวกับการฟอกเงิน
5. การเปิดเผยความลับของผู้ซึ่งรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการอันเป็นปรปักษ์ต่อการดำเนินการของรัฐตามกฎหมาย³⁴

อังกฤษไม่ได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้โดยเฉพาะ แต่ได้แยกไว้ในแต่ละเรื่องให้มีความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งการกระทำที่จะถือว่าเป็นการฟอกเงิน เช่น การช่วยเหลือบุคคลอื่นให้คงได้รับประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรม ได้มา ครอบครอง หรือใช้สิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด การโอน ยักย้ายทรัพย์สินเพื่อมิให้ถูกยึด หรืออายัด หรือปกปิดหรือไม่แจ้งให้ทราบเมื่อมีกรณีสงสัยว่ามีการฟอกเงิน และกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา แต่ในส่วนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงินยังไม่มี การดำเนินคดีแต่อย่างใด เนื่องจากการพิสูจน์เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกอยู่แก่ฝ่ายโจทก์หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และไม่สามารถหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าเจ้าของทรัพย์สิน ได้รู้ว่าทรัพย์สินนั้น ได้มาจากการกระทำความผิด³⁵

³⁴ สุภาพร รัศมีรัตยาธรรม. (2545). *พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ศึกษากรณีมาตรการในการดำเนินการเกี่ยวกับเงินสด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 29-30.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.